

Nyheter från Radiomuseet

Nr 66, 1 juli 2014

Grimeton lockar till besök på Alexandersondagen

Bild: Kent Ahlqvist

Lars Kålland håller som vanligt i nyckeln

Söndagen den 29 juni

Det blir två sändningar den dagen:

kl 11:00 SVT med sändarstart kl 10:30 samt

kl 14:00 SVT med sändarstart kl 13:30.

Det blir även en sändning under onsdagen den 2 juli

kl 16:30 SVT med sändarstart kl 16:00

Om Du inte kan komma till Grimeton just dessa dagar och se och höra själva utsändningen och om du kanske saknar en lämplig radio som Du kan höra en utsändning på 17,2 kHz på så lyssna med Din dator via nätet i stället.

Nedan får du adressen till en amatörradioklubb tillhörig Universiteit Twente, Enschede, Antennerna finns i Holland men fördelen med denna mottagare är det breda frekvensområde som täcks, nämligen 0,000 – 29.160 MHz och därmed alla de klassiska radiokanalerna vilket mer än de flesta mottagare klarar av.

Adressen är

<http://websdr.ewi.utwente.nl:8901/>.

The Distant Sound

Foto: Jonn Leffmann

Högtalare på västra vågbrytaren, vid inloppet till Ystad, för Susan Philipsz ljudverk "The Distant Sound"

Photo: Jan Svensson, Hallands Konstmuseum

The Distant Sound heter en akustisk installation av Susan Philipsz som sänds mellan den 24 maj och den 21 september. Tre separata radiosignaler (valthorn) sänds ut från Grimeton på 70-metersbandet SSB-format på frekvenserna 4,25, 4,27 samt 4,34 MHz. Utsändningarna sker dagtid varje hel timme och kan höras via radiomottagare och hornhögtalare på nio platser i Norge, Sverige och Danmark. För de personer som tänker besöka Grimeton nu i sommar finns det möjlighet att lyssna på ljudet där.

Susan Philipsz, född 1965 i Glasgow, är en skotsk skulptör och ljudkonstnär. Mer om konstnären kan man återfinna på Wikipedia under följande adress:

https://sv.wikipedia.org/wiki/Susan_Philipsz

Susan brättar själv om konstverket under adressen:

<http://www.punkto.no/the-distant-sound-susan-philipsz.5492263-185754.html>

Vårmetet den 14 juni

Bilder Lars Lindskog

Bengt Lindberg informerar vid mötet

Lördagen den 14 juni klockan 12 samlades vi till ett allmänt medlemsmöte.

Föreningens vice ordförande, Bengt Lindberg, ledde mötet och presenterade den nya styrelsen samt vad som är på gång inom föreningen. Om någon är intresserad så har jag gjort minnesanteckningar från mötet som jag gärna sänder till Dig om Du mejlar Din e-postadress till l.lindskog@hem.utfors.se.

Sven Persson ordnade traditionsenligt lotteri på olika utlottningsföremål, som museet har fått från olika företag, Birger och Lars Andersson bjöd lika traditionsenligt på goda smörgåsar i pausen. Efter kaffet återkom Bengt Lindberg och höll ett intressant föredrag om

Elektriciteten i medicinens tjänst

Medicinsk teknik är Bengts specialområde från sin yrkesverksamma tid vid SU. Bengt Lindberg har tjänstgjort som medicinteknisk chef på Östra sjukhuset i Göteborg och hållit föreläsningar om medicinteknisk säkerhet i olika sammanhang.

Bengt inledde med att beskriva hjärtats retledningssystem och hur man enkelt kan mäta de signaler som styr hjärtats muskler genom registrera utsignalen m.h.a. elektroder fästade på vänster respektive höger underarm. Signalerna är i storleken 5 mV och därmed enkla att mäta. På detta sätt tar man upp ett s.k. elektrokardiogram. För den som är intresserad av hur EKG-signalen uppkommer kan vi rekommendera den beskrivning som finns i Wikipedia på:

<https://sv.wikipedia.org/wiki/Elektrokardiografi>

Bengt demonstrerade även hur en defibrillator fungerar. En sådan användes när hjärtat stannat eller om det blir oordning i signalerna från retledningssystemet som leder till försämrad pumpfunktion hos hjärtat. Då kan räddningen vara att nollställa alla signalerna m.h.a. en kraftig puls som anbringas via kraftiga elektroder över bröstkorgen, Man defibrillerar hjärtat. Moderna defibrillatorer känner av hjärtats puls innan stöten sätts in så att denna kan synkroniseras med hjärtats grundrytm om detta slår.

Elektricitet användes även vid kirurgiska ingrepp för att skära med hjälp av en diatermiapparat. En av fördelarna med denna teknik är att blodet koagulerar i snittytan så att blödningen blir minimal. Uteffekten från en modern diatermiapparat är dock så pass stor att det enkelt går att tända en glödlampa med den, vilket Bengt åskådligt demonstrerade, Avslutningsvis fick vi skära i en fläskkottlet. Det fungerade utmärkt även om det luktade vidbränt kött.

Bengt besvarar gärna frågor kring detta via benli@globalnet.net

Vi fick skära i en ordinär fläskkotlett. Det fungerade utmärkt.

Demonstration av hur man tändar en glödlampa med en vanlig diatermisignal bestående av växelström på 500 kHz. Strömmen leds in i Bengts vänstra arm via den blå jordningsplattan. P.g.a. den höga frekvensen känner Bengt inte av strömmen som flyter genom armen och den ger heller inga muskelryckningar.

Lars Lindskog
l.lindskog@hem.utfors.se

Radio Luxembourg

Många av våra läsare har säkert lyssnat till Radio Luxembourg, men alla känner nog inte till denna webbsida:

<http://www.pjede.de/208/main.html>

Kanske dags för ett nostalgiskt återhörande?

[The Story Of RADIO LUXEMBOURG](#)

www.pjede.de

[It was Europe's biggest commercial radio station - today it is a legend in the world of broadcasting. Go back in time and join THE GREAT...](#)

Radiomuseet deltar i bokmässan

Även i år kommer Radiomuseet att ha en monter på Bokmässan den 25 – 28 september. Du som kanske besökte vår monter förra året och eventuellt har idéer om vad vi skulle kunna visa upp i år, hör gärna av Dig till mig.

Viktor Ohlsson

viktor.ohlsson@von.pp.se

Försäljning av komponenter varje onsdag e.m.

Bo Carlsson, som är ansvarig för komponentförsäljningen på Radiomuseet kommer att finnas tillgänglig under onsdag eftermiddag varje vecka för kunder som vill gå in i komponentförrådet och själva se vad som finns där. Andra tider kommer förrådet bara att kunna öppnas om det finns funktionärer som har tid att vara med.

Nya distributionsformen för Audionen

Audionen nummer 2 2014 sändes som planerat ut till dem som har lämnat sina e-postadresser och betalat sin medlemsavgift i föreningen för 2014. Det blev till totalt 387 adresser. Vi sände även ut 203 tryckta exemplar via posten till de medlemmar som inte har någon e-postadress eller som har meddelat att de gärna vill ha Audionen i pappersform även i fortsättningen. Denna förändring innebar att vi kunde minska antalet beställda exemplar från tryckeriet från cirka 750 till 250. Tryckkostnaden per exemplar blev 9,40 och portokostnaden 6,86:- Varje exemplar som sändes ut per post kostade alltså ca 17:- inklusive kuvert.

Övergången till att i huvudsak distribuera Audionen i PDF-format via e-post har sparat föreningen cirka 6580:- för detta nummer. Kostnad för biltransport till och från posten med tidningarna är då inte inräknad.

Om det var värt detta avgör Du som läsare. Avsikten är att vi provar denna förändring under året och att styrelsen sedan utvärderar den. Nyheter från Radiomuseet är öppet för läsarnas åsikter kring Audionen och då inte bara på själva distributionssättet. Välkommen med Dina synpunkter!

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

Vad är en Tegus bandofon?

Type: TEGUS BM2
 Year: 1952 - 1953
 Power: Amplifier: AC

Tubes: AZ40, ECL113, ECC40, EM71
 Speeds: 3 3/4, 7 1/2
 Tracks: 2
 Reel size: 7"

Tillverkades av Ingenjörfirman Torsten Gussing i Arboga. Gussing var ingenjör på CVA på 1950-talet.

En bandofon är en bandspelare som kan monteras på en vanlig skivspelare. Bandet drivs av en axel som är träd över grammofonens mittaxel och roterar med 78 varv/minut när grammofonen har startats. Det finns en omkopplare mellan driftsläge och snabbspolning fram eller åter. Till bandspelare hör en förstärkare som kan kopplas om mellan inspelning och avspelning.

På Youtube kan man få en utmärkt demonstration av dess funktion via länken:

www.youtube.com/watch?v=hHJGHbBMD_Y

(Demonstrationen är överförd till Youtube av johansoldradios i 4 maj 2009)

Lars Lindskog
l.lindskog@hem.utfors.se

Höstens kurser

Det finns en efterfrågan på att Radiomuseet anordnar följande tre kurser men vi saknar lärare, Kan Du tänka Dig att ta hand om någon av kurserna så hör gärna av Dig till mig. Du kommer att få praktiskt stöd från museet vid genomförandet av kursen. Det gäller följande tre kurser:

1. Kurs i lödning / byggkurs

Kursen vänder sig till deltagare som vill lära sig grunderna för lödning eller förbättra sina kunskaper. Vi kommer att rekommendera deltagarna att före kursen skaffa in en byggsats som de skulle vilja bygga ihop, men kursen börjar med en genomgång och ett avsnitt där man får öva sig på att löda på en provplatta och att löda kablar. Sedan får man löda samman sin byggsats under övervakning och kontroll. Jag har uppskattat att kursen/studiecirkeln kan genomföras på fyra onsdagskvällar om vardera två timmar. Kan du hjälpa till eller känner du några som vi kan fråga om de har möjlighet att ställa upp?

2. Reparationskurs för rörradioapparater

kursen vänder sig till deltagare som vill lära sig grunderna för reparation av en rörradioapparat. Tyngdpunkten ligger på det praktiska, men vi tror att man skall börja med en kort genomgång av ett schema på en radio från femtio- eller sextiotalet. Sedan får deltagarna själva ta med sig reparationsobjekt, eller så får vi leta fram några ur Radiomuseets gömmor. Känner du för att lära ut reparationsteknik eller känner du några som vi kan kontakta och fråga?

3. Introduktion i digitala trafikmetoder

Kursen vänder sig till dem som vill lära sig mer om digitala trafiksätt, och som skall leda fram till att deltagarna skall kunna koppla samman sin rigg med en dator och köra PSK (**se anm. nedan**) Bengt Lindberg är villig att ta ansvaret för kursen med vill ha med någon mer som har större praktisk erfarenhet än vad Bengt har just nu. Känner du någon som passar in på den beskrivningen?

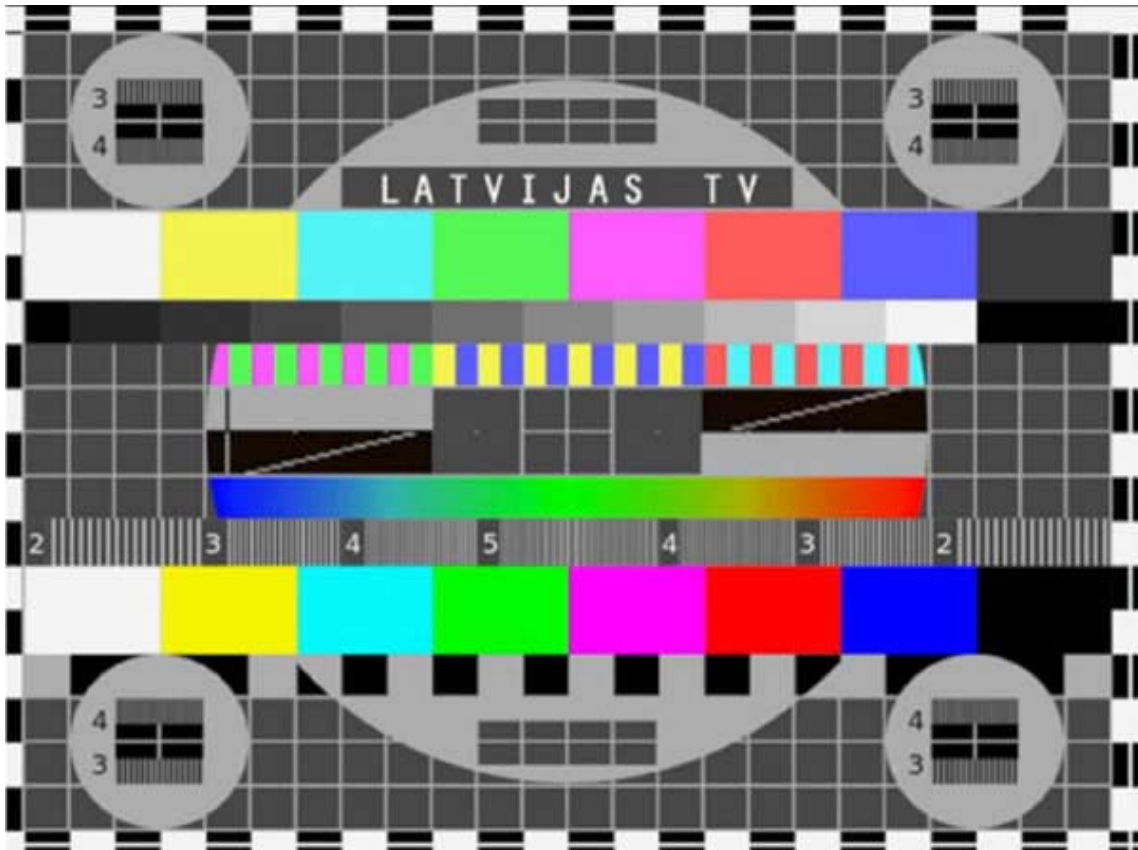
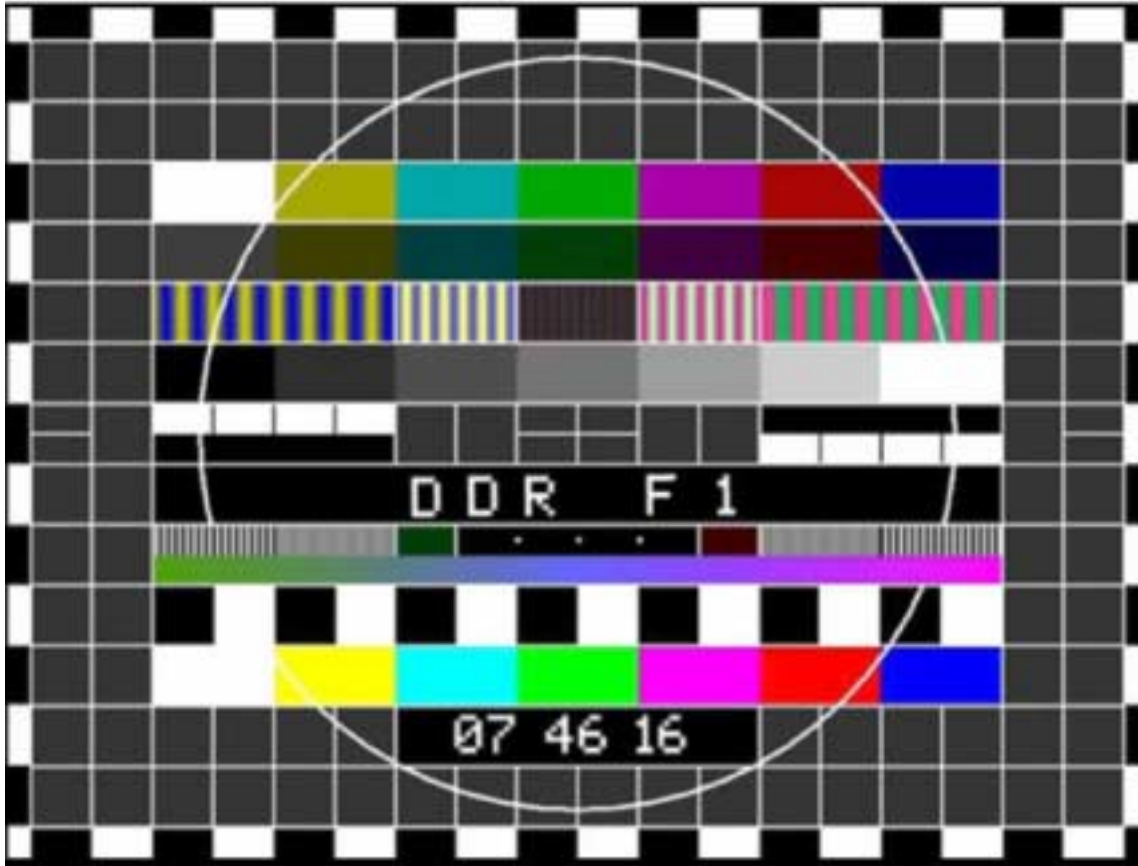
Bo Sörensson

bo@sorensson.se

PSK = Phase Shift Keying (faskiftsmodulering)

förklaras i Wikipedia via länken: <https://sv.wikipedia.org/wiki/PSK31> /Red anm.

Äldre pausbilder från TV

Christian Stödberg har hittat och sammanställt rad intressanta testbilder från olika TV-stationer i olika länder. Dessa testbilder har Christian lagt in på nedanstående fil som kan laddas ned via:

<http://1drv.ms/1k3Lnqi>

Sverige, Danmark, Norge och Island använde alla den kända testbilden, Philips PM5544, medan Finland hade en testbild som heter UEIT och är en ryskutvecklad testbild som fortfarande är vanlig i Ryssland och i tidigare Sovjetrepubliker. Denna används enbart i SECAM. De baltiska länderna övergick till Philips PM5544 i samband med att de övergick till PAL i början av 1990-talet. Rent historiskt sett så har man bara haft en testton hos lettisk tv, vilket visas i filmen medan rysk tv inte har något ljud alls. I stället för att lägga på en testton lade jag in ett ljudklipp från Latvijas Radios program 2. Grunden är testbilden UEIT som jag sedan ändrat om genom att lägga till program-ID i Adobe Illustrator med ett snarlikt typsnitt originalet. Eftersom bilden inte innehåller några rörliga moment så var det bara att lägga ut en lika lång bild som ljudklippet är långt.

Den östtyska testbilden är en östtysk version av den ryska UEIT-testbilden. Den användes både i SECAM-formatet och senare i PAL-formatet. På kvällen den 14:e december 1990 upphörde DFF 1 (f.d. DDR-F1) och uppgick i ARD och på natten mellan den 14:e och 15:e december 1990 övergick DFF 2 till PAL. Testbilden överlevde den tyska återföreningen fram tills den tidigare östtyska tv:n upphörde helt 31/12-1991. Den östtyska statstelevisionen hette "Fernsehen der DDR" från början av 1970-talet men bytte sedan tillbaka till Deutscher Fernsehfunk (DFF) och då ändrades även stationens ID i testbilden. Normalt hade man en testton men i stället för testton lade jag in Fernsehen der DDR:s paussignal. För att få klockan att ticka är en mängd småbilder sammanfogade till ett långt filmklipp där varje bild är en sekund lång. Sammanlagt är det tvåhundra bilder sammanfogade till ett klipp på 1 minut och 40 sekunder.

Allting är gjort i Movie där ljud och bild har synkroniserats ihop till en enda lång film.

Christian Stödberg
sm6vpu@telia.com

Som framgår har Christian lagt ned ett stort arbete för att kunna presentera dessa testbilder för oss och vår tanke är att se om vi kan ha bilderna rullande på någon färgmonitor på Radiomuseet för att locka besökarnas intresse till TV-avdelningen.

Lars Lindskog
l.lindskog@hem.utfors.se

Välkommen till Gammelvala?

Vem kommer med på Gammelvala? Radiomuseet har haft en radioverkstad från 50-talet på den stora veckolånga utställningen om "den gamla världen" som pågår i Brunskog utanför Arvika i juli varje år. Där kan man laga radio, visa våra intressanta historiska föremål och ha allmänt trevligt. Vi sätter upp vår monter fredag den 18 juli, utställningen pågår 19 - 26 juli och vi monterar ned allting den 27. Alla är välkomna!

Vill några vara med och hjälpa till under hela eller någon del av utställningen så är ni varmt välkomna. Om Du hör av Dig så som möjligt kan vi kanske hjälpa till med att ordna övernattning på vandrarhemmet.

Jeanette Nilsson

jeanette62373@hotmail.com

0300-62373, 0739-959994

Lennart Nilsson

odenback@telia.com

Öppna allmänna guidningar på Radiomuseet

Som tidigare meddelats kommer Radiomuseet inte att annonsera ut några öppna guidningar under juni, juli och augusti månader men i mån av tid och möjlighet hjälper vi som arbetar på Radiomuseet under sommaren gärna till med att informera de som kommer på besök.

Kalender

- Alexandersondagen på Grimeton söndagen den 29 juni
- Loppmarknad lördagen den 19 juli
- Gammelvala 18 - 27 juli
- Loppmarknad lördagen den 6 september
- Höstmöte lördagen den 20 september kl 12
- Bokmässan 25 - 28 september
- Vintermöte lördagen den 6 december kl 12

Facebook

Jeanette Nilsson och Matts Brunnegård är våra två mycket aktiva redaktörer för Radiomuseets faceboksida. Deras inlägg kommer nu även direkt in på Radiomuseets hemsida och kan därigenom nå ändå fler läsare.

Adressen är som vanligt:

<http://www.facebook.com/home.php?#/pages/Goteborg-Sweden/Radiomuseet/136495834874?ref=ts>

Jeanette och Matts kan vi nå här:

Jeanette Nilsson

jeanette62373@hotmail.com

Matts Brunnegård

gjutaren26@gmail.com

Nyheter från Radiomuseet

Deadline för augustinumret nr 67 är måndagen den 21 juli 2014

Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta, även till dem som bor långt borta. Välkommen med bilder, kommentarer och inlägg till Nyheter från Radiomuseet!

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

Audionen

Deadline för nr 3 2014 är 1 augusti

Material till nästa nr av Audionen skall vara mig tillhanda den 1 augusti för att jag skall ha tid att redigera det.

Tänk på att för att få bästa resultat så behöver bilderna vara ca 1-2 MB och i tif-format. Skannar du bilder så bör upplösningen vara på 300 ppi eller där omkring.

Notiser i form av en bild med en bra bildtext är värdefulla att få som utfyllnad.

Sven Persson

audionen@radiomuseet.se

Kloka ord

Det är skönt att bo i ett hyreshus från 1928 där vinden står under säker kontroll av poliskammaren!

Lars Lindskog
Redaktör
l.lindskog@hem.utfors.se

Viktor Ohlsson
Webbmaster
viktor.ohlsson@von.pp.se

